Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. свять) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 8 Улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламації неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Предплата у Львовѣ въ Адміністрації „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провінції

на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 220. Вторникъ 1 (13) жовтня 1891. Рôкъ I.

И зновъ миръ.

На сегорôчну осѣнь не може нѣхто жалувати ся. Погода вже вôдъ довшого часу прекрасна, а барометръ держить ся все въ одной мѣрѣ, заповѣдаючи и дальше красну погоду. За то политичный барометръ дуже чогось неспокôйный и заедно то пôдносить ся то спадае. Ледви що бесѣды француского міністра Рібота и нѣмецкого канцлера Капрівіого заповѣли були погоду на політичнôмъ овидѣ, а заразъ въ слѣдъ за тымъ появились вѣсти, котрй надѣю на удержане мира значно були ослабили. Теперь же барометръ політичный зновъ пôднѣсъ ся и зновъ вѣщуе миръ. Три важнй ознаки, а то: велика політична бесѣда француского міністра Фрейсінета на пирѣ въ Марсіліи, промова брюксельского бурмістра Бильса на тôмъ же пирѣ и вѣсть, яку одержала париска ґазета Soleil зъ Петербурга— промавляють нинѣ за тымъ, що на політичнôмъ овидѣ можна сподѣватись такожь погоды, що миръ бодай не такъ скоро буде нарушеный, якъ то ще недавно можна було думати. Послухайможь, що тй ознаки намъ заповѣдають.

Въ Марсіліи розпочалась въ четверъ робота около великихъ будôвель асанаційныхъ въ сѣмъ мѣстѣ, а на торжество заложеня угольного каменя прибули мѣжь иншими французскій президентъ міністровъ Фрейсіне и майже всѣ другй міністры, а зъ Бельґіи брюксельскій бурмістръ Бильсъ зъ тои нагоды, що Марсілія заводить у себе асанаційнй будôвлѣ на ладъ брюксельскихъ. На пирѣ въ честь сего торжества выголосивъ отже Фрейсіне велику бесѣду політичну, котру розпочавъ згадкою про свôй послѣдный побутъ въ сѣмъ мѣстѣ 1878 р., и такъ дальше говоривъ:

Якажь змѣна настала вôдъ сеи поры въ краю! Република, оспорювана ще 1878 р. зô всѣхъ сторôнъ и непевна своеи будучности, спочивае теперь на непохитныхъ основахъ. Франція тогди изольована и майже змушена не брати нѣякои участи въ тôмъ, що дѣяло ся, сталась нинѣ, завдяки реорґанізаціи своеи арміи и розважности своеи дипльоматіи, важнымъ чинникомъ европейскои рôвноваги. Миръ не спочивае теперь выключно въ рукахъ другихъ, але и въ нашихъ; миръ есть тому тымъ бôльше теперь забезпеченый. Праця и далеко сягаючй предприняти, що суть жереломъ нашого добробыту, не мали нѣколи такъ широкого, такъ погôдного овиду передъ собою якъ теперь. Але вдоволене зъ осягненыхъ результатôвъ не каже намъ спускати зъ очей того, що ще треба зробити. На внѣ треба здобуту ситуацію скрѣпити и розвивати. У внутрѣ стае суспôльна задача зъ кождымъ днемъ наглѣйшою. Помиренє роботы зъ капиталомъ, поправлене судьбы убогихъ и выдѣдиченыхъ, справедливѣйшій роздѣлъ публичныхъ тягарôвъ, займають теперь цѣлый цивілізованый свѣтъ; тому то сй реформы суть головною задачею, ба, найважнѣйшимъ предметомъ печаливости французскои републики, котра въ основѣ есть правительствомъ солідарности и справедливости. Законодавець не може вправдѣ установляти платнѣ, але вôнъ може попустити пута, що не дозволяють свободнои дискусіи. Такъ знесли мы провину страйкôвъ и завели робôтничй синдикаты. Мабуть незадовго предложимо проектъ закона о мировыхъ судахъ на случай страйкôвъ. Такъ буде законодавство такожь и гуманітарными зарядженями стеречи житя и здоровля робôтника и буде ему помагати забезпечити себе на случай недуги и старости. Правительство не звязане нѣякими взглядами, але думае, що парляментъ повиненъ вступити на сю дорогу.

Фрейсіне закôнчивъ свою бесѣду серед загальныхъ окликôвъ вдоволеня привѣтомъ всѣхъ тыхъ, що признають републіканьску форму правительства, хочь може въ дечôмъ зъ нею не годять ся и высказавъ надѣю, що републикане будуть непохитно держати ся демократичного поступу.

Опôсля промавлявъ брюксельскій бурмістръ. Кароль Бильсъ есть такожь и посломъ до бельґійского парляменту, але рѣдко въ нѣмъ промавляе, хиба лишь въ якихъ важныхъ хвиляхъ а тогди говорить дуже добре. На пирѣ въ Марсіліи давъ вôнъ отже поясненє такожь справы, котра вôдъ давна мучила дуже Францію та морочила Европу, бо була предметомъ вѣчного занепокоєня. Вôнъ сказавъ отже:

Противъ Бельґіи и короля Леопольда пôдношено неразъ жалѣ. Такъ передъ кôлькома лѣтами була исторія зъ болгарскими листами. Показалось, що они були фальшивй. Пôзнѣйше выплынула якась нѣбы тайна угода межи Нѣмеччиною а королемъ Леопольдомъ. Я уповажненый заявити, що такои угоды нѣколи не було. Длячого мали бы мы покидати ся клявзулѣ неутральности, тои певнои ґарантіи независимости и свободы нашого краю? Мы нѣколи не думали забирати вамъ часть вашои землѣ. Франція не може мати лѣпшого сусѣда въ Европѣ и Африцѣ, якъ мы. Мы бажаемо лишь дружныхъ вôдносинъ. Конґо не може нѣякъ Франціи лякати.

Але вже найбôльше моглабы успокоити слѣдуюча вѣсть орлеаністôвскои ґазеты Soleil

1 **Середно-европейскій часъ.**

Зъ днемъ 1 жовтня заведено на всѣхъ зелѣзницяхъ нашои монархіи новый, такъ званый середно-европейскій часъ. Въ ночи зъ дня 30 вересня на 1 жовтня посунено на всѣхъ стаціяхъ зелѣзниць въ Долитавѣ вказôвки, котрй тогди показували 11 год. и 58 мін. о двѣ мінуты на передъ, а на всѣхъ угорскихъ зелѣзницяхъ о 16 мінутъ взадъ, бо они тогди показували 12 год. и 16 мінутъ. Треба було такъ зробити, щобы всѣ годинники въ тôй самôй порѣ показували якъ разъ дванацяту годину о пôвночи. А то длячого? Длятого, що у всѣхъ краяхъ нашои монархіи ажь по рѣку Литаву (у насъ въ Галичинѣ ажь по Краковъ) показували до того дня годинники на зелѣзницяхъ такій самъ часъ, якій показувавъ мѣскій годинникъ въ Празѣ, значить ся часъ праґскій, а у всѣхъ краяхъ за Литавою, отже на Угорщинѣ (а такожь и у насъ почавши вôдъ Кракова ажь до Сучавы) такій часъ, якій бувъ на мѣскôмъ годиннику въ Committee Пештѣ, значить ся часъ пештеньскій; вôдъ сего же дня мае бути на всѣхъ зелѣзницяхъ такій самый часъ, якъ въ невеликôмъ мѣсточку Ґміндъ въ Долѣшной Австріи, надъ рѣчкою Лужницею (Лайнзіцъ).

Зъ вôдки припала така честь сему мѣсточку, розкажемо пôзнѣйше; теперь же розповѣмо насамперед длячого зроблено таку змѣну въ часѣ на зелѣзницяхъ, а при сѣй нагодѣ и пояснимо, якъ то люде часъ обчисляють и зъ вôдки взявъ ся теперѣшный, такъ званый часъ середно-европейскій.

Найпершимъ и найбôльшимъ годинникомъ на свѣтѣ—то сонце. Люде, що сидять на однôмъ мѣсци а не мають годинника, числять часъ пôсля сонця, але и тымъ, що мають годинникъ байдуже, чи вôнъ иде о кôлька мінутъ а хочь бы и о чверть годины скорше або пôзнѣйше, якъ сонце показуе. Не такъ на зелѣзницяхъ, що перевозять людей и всѣляке добро зъ одного кôнця землѣ на другій. Тамъ мусить все робити ся въ якъ найточнѣйше означенôмъ часѣ, бо инакше наставъ бы великій неладъ, заколотъ, ба й було бы не мало всѣлякого нещастя. Тому то зелѣзницѣ вже вôдъ давна старались завести у себе однаковый часъ. Ба, але якъ то зробити, коли що мѣсто, що край, то годинники идуть инакше? Не всюды сходить сонце вôдъ разу о тôй самôй порѣ, не всюды есть о однôй и тôй самôй порѣ полудне. У Львовѣ н. пр. есть якъ разъ 12 год. въ полудне а въ Пештѣ недостае ще до полудня 20 а въ Празѣ навѣть ажь 38 мінутъ. Коли въ Пештѣ буде 12 година, то въ Празѣ буде ще не доставати до полудня 18 мінутъ, а у Львовѣ буде вже 20 мін. на першу.

Коли настало богато зелѣзниць, то люде умовились такъ, щобы на декотрыхъ зелѣзницяхъ завести на всѣхъ стаціяхъ однаковый часъ пôсля того, якъ показуе годинникъ въ якôмсь важнѣйшôмъ мѣстѣ. Такъ рахувало ся часъ на зелѣзницяхъ въ нашôй монархіи пôсля годинникôвъ въ Празѣ и Пештѣ. Въ Россіи рахують пôсля годинника петербурского (часъ петербурскій); на нѣмецкихъ зелѣзницяхъ бувъ всѣлякій часъ: берлиньскій, монахôвскій и т.д.; въ Франціи бувъ часъ парискій и такъ майже въ каждôмъ краю мали зелѣзницѣ иншій, свôй окремый часъ. Погляньможь, яка съ того выходила запутанина, и возмѣмъ такій примѣръ: въ Пештѣ сѣдаемо до поѣзду, що вôдходить рано, пôсля давнои рахубы, о 8 год. 40 мін., и ѣдемо нимъ до Бруку надъ Литавою а зъ вôдси до Вѣдня. По дорозѣ дивимось до розкладу ѣзды а тамъ сказано, що мы приѣдемо до Бруку о 12-ôй годинѣ 54 мінутъ, але зъ Бруку вôдходить той самъ поѣздъ до Вѣдня о 12-ôй годинѣ и 41 мінутъ, отже ажь о 13 мінутъ скорше, закимъ ще до Бруку приѣде! А то чому такъ? Тому, що на Угорщинѣ числимо часъ пôсля годинника пештеньского а въ Бруку вже пôсля праского. Або ѣдемо зъ Пешту иншимъ поѣздомъ, що вôдходить о 8 год. рано и маемо приѣхати до Мархеґъ на 11 год. 59 мін., а въ розкладѣ ѣзды сказано, що той самъ поѣзъ вôдôйшовъ вже зъ Мархеґъ о одну мінуту скорше бо о 11 год. и 58 мін. Подивѣмъ же ся теперь, кôлько бы то хтось, що ѣде зъ Одесы до Парижа, мусѣвъ накрутити свôй годинникъ, колибъ хотѣвъ докладно знати въ ваґонѣ, котра година на зелѣзницяхъ, котрыми ѣде, а то ему прецѣ треба конче знати, бо може хоче де задержатись або пересѣсти ся. Всѣдаючи до поѣзду въ Одесѣ, якъ разъ о 12 год., мусить вôнъ заразъ наставити

наколибъ она була лишь правдива, бо факты, якû она подае, суть такъ великои-ваги, що кожда держава, не то Россія, мусѣла бы зъ ними числити ся. А треба знати, що Soleil стоить щиро по сторонѣ Россіи и певно не подававъ бы неправдивыхъ о нѣй вѣстей. Згадана ґазета дôстала отже зъ Петербурга кореспонденцію, въ котрôй мѣжь иншимъ такъ каже ся:

…Нашû часописи суть такъ якъ и вашû зовсѣмъ за миромъ. У всѣхъ нашихъ россійскихъ канцеляріяхъ выдано покликъ голосити, що миръ есть крѣпко забезпеченый. Деякû заграничнû ґазеты доказують вправдѣ, що Россія хоче дипльоматично вмѣшати ся до справы болгарскои, щобы Стамболова усунути або до справы египетскои, щобы зъ вôдтамъ прогнати Анґлію. Не вѣрте тому. Вмѣшане ся Россіи до справы болгарскои скрѣпило бы лишь ще бôльше становище Стамболова. Напôръ на Порту не довѣвъ бы такожь до того, щобы Анґлію прогнати зъ Египту.… А теперь слѣдуе найважнѣйше: …Впрочôмъ Россія ще не готова, щобы розпочинати загальну акцію. Неурожай грозить намъ голодомъ и мы потребуемо мира, абы заосмотрити ся въ поживу. Наконець, а то головне, перероблюване карабінôвъ займе ще два або три роки часу и Россія бажае зовсѣмъ щиро мира бодай до 1895 р.

Ото вязанка вѣстей, котрû вказують, що політичный барометръ иде знову въ гору. Чи за кôлька днѣвъ вôнъ знову не спаде, то инше пытане, але свѣтъ вже досыть освоивъ ся зъ тою непостôйностію сего барометра.

Рада державна.

2-ге засѣдане Палаты пословъ зъ д. 10 жовтня 1891 р.

На суботнѣшнôмъ засѣданю предложивъ п. Міністеръ фінансôвъ дръ Штайнбахъ преліминаръ буджету за 1892 р. а въ своѣмъ поясненю до него зазначивъ, що на укладъ фінансового білянсу вплынуло головно значне пôдвысшене выдаткôвъ на спôльнû справы и потребы на субвенцію обохъ пароходныхъ товариствъ. Колибъ не то, буджетъ бувъ о міліонъ стоявъ лѣпше якъ въ 1891 р. При буджетованю поступовано совѣстно и острожно. Пароходнû товариства треба було конче субвенціонувати зô взгляду на народный интересъ а удержавнити ихъ годѣ було, бо выйшла бы зъ того велика межинародна запутанина. Буджетъ въ справахъ спôльныхъ пôднѣсъ ся бôльше якъ на пôвпята міліона

Правительство старало ся, щобы якъ найменше збôльшати выдатки абы не було дефіціту, бо дефіцітъ пошкодивъ бы дуже кредитови Австріи якъ у внутрѣ такъ и за границею, а такожь вплынувъ бы дуже зле на валюту. Міністеръ говоривъ дальше, що вôнъ противный всѣлякôй позычцѣ, особливо, коли она призначена на иншû цѣли якъ на инвестіціи и при тôмъ зазначивъ, що посередныхъ податкôвъ не можна було пôдвысшити, за то обѣцявъ реформу податкôвъ. Опôсля обговорювавъ дръ Штайнбахъ справу управильненя валюты и покликуючись на то, що сказавъ угорскій міністеръ Векерле, заявивъ, що есть добра воля и що въ тôмъ дѣлѣ вже богато робитъ ся, але для роздобутя золота суть великои ваги вôдносины торговû и треба ихъ якъ найсвобôднѣйше выкористати. Не можна отже напередъ сказати, коли та операція вôдбуде ся, коли не мае ся ѣй пошкодити.

Міністеръ запримѣтивъ опôсля, що зникнене дефіциту въ однôмъ а хочь бы и въ кôлькохъ рокахъ, не есть ще знакомъ що фінансы поправились и стоять добре. Правда, що вôдносины стали лѣпшû якъ були давнѣйше, але коли вôнъ ставить пытане, чи станъ есть вдоволяючій и тревалый, то мусить на то вказати, що система податкова дасть ся вже такъ мало натягнути, що случайный выдатокъ о кôлька міліонôвъ бôльше наробивъ бы великихъ трудностей и валюта захиталась бы. Доки тревае теперѣшна ситуація политична, то треба буде конче выдавати значну часть доходôвъ на войско, а треба и то зважити, що доки рента амортизаційна буде въ активахъ буджету, доти рôвновага его буде завсѣгды непевна. Міністеръ вказавъ ще разъ на то, що буджетъ супротивъ минувшого року погôршивъ ся и предложивъ его Палатѣ до розслѣду и принятя. Палата передала преліминаръ буджетовый комісіи буджетовôй.

По сѣмъ слѣдувало нагляче внесене пос. Мархена и товаришѣвъ въ справѣ запомоги для громады Ґумпольдскірхенъ пôдъ Вѣднемъ де фільоксера наробила такои шкоды по винницяхъ, що коли давнѣйшими часами збирано тутъ и по 50 тысячѣвъ бочокъ вина сего року зôбрано ледви двѣста бочокъ.

По кôлькохъ интерпеляціяхъ приступлено до порядку дневного и ухвалено законъ о вôдшкодованю невинно засудженыхъ въ третôмъ читаню. Вôдтакъ слѣдувала дебата надъ внесенемъ пос. Мавтнера, щобы выдати законъ о пôльгахъ при ставленю новыхъ домôвъ для роботникôвъ. Пос. Людвикъ вносивъ, щобы тымъ домамъ дати 20% взглядно 15% опусту податку чиншового. По довшôй дебатѣ ухвалено приступити до специяльнои дебаты надъ сымъ закономъ, але вôдтакъ дебату перервано.

Правительство предложило проектъ закона о выкупнѣ зелѣзницѣ Кароля Людвика. Пôдъ конець засѣданя интерпелювавъ пос. Еймъ міністра краевои обороны, длячого въ кадетскôй школѣ въ Празѣ заказано уживати ческого языка поза службою. — Слѣдуюче засѣдане назначено на второкъ 13 с. м.

Всѣ клюбы зъ выимкою Молодочехôвъ и антісемітôвъ згодились на то, щобы декотрû позиціи буджету прийшли вôдъ разу пôдъ нараду передъ повну палату, скоро лишь референты будуть готовû. Лишь декотрû позоціи будуть розбирати ся насамперсдъ въ комісіи.

Переглядъ політичный.

Пôсля вѣстей зъ Вѣдня зробивъ буджетъ загально добре вражѣне. Въ буджетѣ вставлено такожь для будовы ґимназіи въ Перемышли 60.000 зр. а на будову судового будынку у Львовѣ преліміновано высшій кредитъ.

Standard дôставъ вѣсть зъ Константинополя, що россійскій амбасадоръ Нелидовъ робить заходы, абы дôстати приречене вôдъ султана, що на выпадокъ вôйны Туреччина буде заховувати якъ найтѣснѣйшу неутральнôсть. Нелидовъ мавъ заявити султанови, що не жадае формального запевненя, але що ему выстане листъ султана до него або до царя написаный, упевняючій, що Туреччина не думае мѣшати ся до евентуального конфлікту европейского.

Россійскû дневники подають, що поприрѣшену вже реформу ґенеральныхъ и звычайныхъ консулятôвъ въ мѣстахъ заходнои Европы, наступлять такожь деякû змѣны консулярнû и на Всходѣ. Мѣжь иншими буде збôльшене число консулятôвъ въ Туреччинѣ. Дотеперь заименовано вже консуля до Дамашку, а установлене иншихъ наступить вже въ найблизшôмъ часѣ.

Минувшои пятницѣ вôдбувъ ся въ Штутґартѣ похоронъ короля Кароля I. Въ похоронахъ взяли участь: Цѣсарь Вільгельмъ, король Вільгельмъ, великій князь Баденьскій, архікнязь Фердинандъ, вел. кн. Михайло Михай-

---

свôй годинникъ о 1 мін. взадъ, бо на россійскихъ зелѣзницяхъ есть часъ петербурскій, а коли въ Одесѣ есть полудне, то въ Петербурзѣ буде оно ажь за мінуту. Въ Пôдволочискахъ мусить вôнъ наставити свôй годинникъ на пештеньскій часъ и посувае его о 45 мін. взадъ, въ Краковѣ на часъ праскій и посувае знову о 19 мін. взадъ та ѣде такъ ажь до Зальцбурга. Тутъ вже баварска границя, треба отже годинникъ наставити на часъ баварскій (монахôвскій) и посунути о 11 мін. взадъ; въ Ульмѣ на часъ штутґарскій и посунути о 10 мін. взадъ, въ Мільакеръ на границы баденьскôй о 3 мін. (часъ карльрускій.) Вôдъ Штрасбурґа ажь до Аврікуръ на границы францускôй треба переставити годинникъ ще три разы по однôй мінутѣ взадъ, бо тамъ числять пôсля мѣсцевого часу, а въ Арікуръ наставити вже на часъ парискій и посунути о 23 мінуты, а наконець ще въ Парижи зрôвнати зъ мѣскимъ годинникомъ и посунути о 5 мін. на передъ.

Отъ такû то недогоды та ще й деякû другû спонукали людей завести на зелѣзницяхъ часъ середно-европейскій. Погляньможь теперь, якъ то обчисляесь часъ взагалѣ.

Звѣстно загально, що за мѣру численя часу беремо той часъ, якій потребуе земля, абы обернула ся разъ наоколо себе (день) а вôдтакъ разъ наоколо сонця (рôкъ). Давнѣйше гадали люде, — а ще и теперь есть богато такихъ, що такъ гадають — що то сонце обертаесь доокола землѣ вôдъ всходу на захôдъ, и тому то ще й теперь дуже часто наставляемо нашû годинники пôсля сонця и рахуемо такъ званый сонѣчный часъ. Часъ вôдъ одного полудня до другого называемо сонѣчнымъ днемъ або добою. Маемо н. пр. годинникъ, котрый дуже добре иде; дивимось на сонце и тогди, коли есть якъ разъ полудне, наставляемо годинникъ на 12 годину. Ба, але вже на другій день показуесь, що нашь годинникъ трошки опôзнивъ ся, на третій день опôзнить ся вôнъ ще бôльше и т. д. Що тому за причина? Прецѣ годинникъ иде дуже докладно. Щобы зрозумѣти ту причину, треба докладно знати, якъ обертаесь земля доокола себе и доокола сонця. То зрозумѣемо заразъ на примѣрѣ.

У насъ дѣти на селѣ роблять собѣ дуже часто для забавы фуркало на пр. зъ ґузика або бôльше фуркало зъ бараболѣ, запыхаючи крôзь круглу бараболю патычокъ и пускають его вôдтакъ, абы оно крутило ся. Забавку ту, думаемо, кождый знае. Возьмѣмъ же таке фуркало зъ бараболѣ и обвяжѣмъ бараболю бѣлою ниточкою доокола вôдъ одного кôнця патычка до другого, та пустѣмъ его на столѣ, абы оно крутило ся. На столѣ горить случайно свѣчка, бо то вечеръ. Фуркало вертить ся дуже борзенько насамперсдъ доокола себе, а вôдтакъ бѣжить ще великимъ колесомъ доокола свѣчки. Подумайможь собѣ, що та кругленька барабoлька на фуркалѣ, то наша земя, свѣчка на столѣ то сонце, а хлопець, що приглядаесь ему зъ далека, то нѣбы якась звѣзда. Подумаймо ще собѣ, що на той барабольцѣ, якъ разъ на бѣлôй ниточцѣ, сѣла собѣ муха и крутить ся разомъ зъ фуркаломъ; тота муха на барабольцѣ то нѣбы чоловѣкъ на земли. Коли та баpаболька-земля крутить ся доокола себе, то зъ нею разомъ крутить ся и той чоловѣкъ-муха, але вôнъ не може того змѣркувати, що вôнъ крутить ся, бо вôнъ сидить на барабольцѣ на однôмъ мѣсци; ему здае ся, що то свѣчка бѣгае доокола барабольки и то ховаесь десь (заходить) то знову показуесь (всходить). Кôлько разôвъ баpаболька-земля обернесь зъ нимъ до свѣчки, то ему зробить ся ясно у него буде день, кôлько разôвъ вôдвернесь баpаболька зъ нимъ вôдъ свѣчки, то ему зробить ся темно и буде нôчь. Коли той чоловѣкъ-муха на бѣлôй ниточцѣ стане якъ разъ противъ свѣчки, то у него есть тогди полудне. Колибъ на той ниточцѣ сидѣло повно мухъ-людей одна за другою, то они всѣ въ тôй самôй порѣ мали бы полудне. Котражь бы муха сидѣла передъ ниточкою, то у неи було бы полудне скорше, бо она бы скорше побачила свѣчку просто себе, а та що сидѣла бы за ниточкою, побачила бы свѣчку пôзнѣйше и у неи були бы чи всхôдъ, чи полудне чи захôдъ пôзнѣйше. Вôдъ того, що всѣ тû люде-мухи, котрû сидять на тôй бѣлôй ниточцѣ, мають въ оденъ часъ разомъ полудне, то й та ниточка называесь полуденникомъ. Патычокъ въ барабольцѣ, то вôсь нашои землѣ; той оси дѣйстно нема а лишь мы собѣ думаемо таку лінію, що иде крôзь середину землѣ зъ пôвночи на полудне; вôдъ тои то оси думаемо

ловичь, Баварскій князь Людвикъ, вôдтакъ дипльоматы, міністры, ґенераліція, депутаціи полкôвъ, котрыхъ пок. король бувъ властителемъ, шляхта и т. д. По похоронѣ вôдбуло ся снѣдане, въ котрôмъ взяли участь монархи и заграничный князѣ.

Новинки.

— **Именованя.** Є. Вел. Цѣсарь именувавъ дра Фр. Пєкосиньского, совѣтника краєвого Выдѣлу, звычайнымъ префесоромъ польского права на краковскôмъ университетѣ.

— **Вôдзначеня.** Є. Вел. Цѣсарь надавъ совѣтникови двору Франц. Карасиньскому достойность шляхотства, кавалєра ордеру зелѣзнои короны, вôдповѣдно до приписôвъ ордеровыхъ статутôвъ.

— **Дръ Михайло Борисикевичь** именованый звычайнымъ професоромъ для науки о лѣченю недугъ очей при университетѣ въ Градци.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краєвый розписує конкурсъ на двѣ стіпендіи фондаціи Антона Завадского по 80 зр. рôчно, призначеныхъ для ученикôвъ школъ публичныхъ, сынôвъ приватныхъ офіціялістôвъ краєвыхъ. Речинецъ до вношеня поданъ назначеный на 15 н. ст. падолиста. — Президія суду краєвого у Львовѣ розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 30 н. ст. жовтня на посаду совѣтника суду краєвого при окружнôмъ судѣ въ Самборѣ. — Нотаріяльна палата перемыско-самбôрско-сяноцка розписала конкурсъ на посаду нотаря въ Миколаєвѣ евентуально на маючу опорожнити ся инчу, зъ котрои нотарь одержавъ бы въ Миколаєвѣ. Поданя до 30 жовтня. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ у Львовѣ розписала конкурсъ на посаду почтмайстра въ Буковску въ платнею 400 зр. и додатками на папѣръ и щоденну ѣзду посланьчу до Сянока въ квотѣ 1000 зр. Поданя до 24 жовтня с. р.

— **Загальнї зборы Бурсы им. св. О. Николая** въ Перемышли вôдбудуть ся дня 20 жовтня о 6 год. вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Справоздане уступаючого выдѣлу. — 2) Выбôръ нового выдѣлу, головы и єго заступника. — 3) Внесеня и интерпеляціи членôвъ.

— **На фондъ будовы руского театру у Львовѣ** прийшло зъ вечерка уладженого дня 17 вересня при помочи академічнои „пѣснацятки" въ Теребовли и забавы зъ танцями — 25 зр. 43 кр. чистого доходу.

— **Зъ Потуторъ** коло Бережанъ пишуть намъ: Въ ночи зъ 5 на 6 с. м. займивъ ся огонь въ термѣтю на обôйстю Яцка Шумы, въ однôй хвили обнявъ ґаздôвства 7-охъ господарѣвъ и знищивъ 30 будынкôвъ зъ усѣмъ добуткомъ. Въ огни згорѣла корова Яцка Шумы и ялôвка Чѣха. Господарѣ: Яцко Шума, Яцко Чѣхъ, Іосифъ Гунякъ, Каська Процикъ, Бартко Чѣхъ, Андрухъ Котельба и Дмитро Чѣхъ стратили все, що мали. На мѣсце огню прибула зъ Бережанъ охотнича сторожа огнева. Въ наслѣдокъ того, що збôже въ стôжкахъ не выгорѣло зовсѣмъ, а рано о 10-ôй год. знялась страшна буря, — коли люде повыходили зъ дому на поле до роботы и не було кому ратувати, — бувъ бы могъ перекинутись огонь навѣть до близенького села Посухова та пустити зъ дымомъ, сли бы не скоре зарядженє Вп. пана Старосты Коляржовского, котрый дôзнавшись о тôмъ, выславъ на мѣсце огню ц. к. концептового практиканта Намѣстництва ґр. Ромера и жандармерію а симъ удало ся зôгнати людей та угасити огонь. Менѣ видить ся, що выражу чувство усѣхъ громадянъ, складаючи именемъ ихъ Вп. п. старостѣ Коляржовскому и ґр. и Ромеровѣ щиро-сердечну подяку. Урядово справджена шкода выносить 5825 зр. Двохъ господарѣвъ було убезпеченыхъ на 1100 зр. — Въ часѣ высланя сего письма горѣло також и село Баранôвка коло Бережанъ.

— **Нови чака войскови.** Міністерство войны розпорядивъ, щобы чака австрійскои пѣхоты зменшити. Форма буде така сама якъ доси, лишь зъ переду будуть чака низшй о два центіметры а зъ заду о пôвтора центіметра.

— **Огнѣ.** Въ Волици комарôвскôй, коло Кристинополя, згорѣвъ дня 5 с. м. фольварокъ зъ усѣмъ збôжемъ, а шкода выносить кôлька тысячь зр. — Дня 8 с. м. згорѣла въ Жабчи сокальского повѣта коршма Шкода невелика. — Въ Вербилôвцяхъ, коло Рогатина, погорѣло дня 8 с. м. 8 господарѣвъ, а також стайнѣ и жпихлѣрь мѣсцевого священика, о. Стефана Городецкого. — Въ ночи зъ 7 на 8 вересня погорѣла въ селѣ Сущинѣ, коло Микулинець, одна загорода селяньска вразъ зъ всѣми будынками и збôжемъ — Въ Гуменци, коло Щирця, погорѣло 1 с. м. 7 господарствъ зъ 28 будынками економічными. Шкоды до 10.000 зр., бо погорѣли будынки, припасы збôжа и знаряды господарскй. Причина огню не звѣстна, мабуть пôдложено огонь. Убезпеченыхъ було лишь 5 господарѣвъ.

— **Примѣрный вôйтъ.** Пôдчасъ огню въ Сущинѣ надбѣгъ на ратунокъ вôйтъ того села, Иванъ Сѣрантъ. Видячи нещастє свого сусѣды, скочивъ до хаты, котра вже уся стояла въ огни и хотѣвъ бодай що то выратувати. Однакъ огонь бувъ за великій и Сѣрантъ такъ попѣкъ ся, що ще тои таки ночи треба було кликати до него лѣкаря зъ Микулинець, а коли сей не прибувъ, завезли Сѣранта другого дня до Тернопôльского шпиталя. По трохъ тыждняхъ привезли єго знову до дому, бо не було жаднои надѣѣ на подужанє и дня 2 жовтня Сѣрантъ розпрощавъ ся зъ свѣтомъ въ 36 роцѣ житя, оставляючи молоду жѣнку вдовою и двоє малыхъ дѣточокъ сиротами. Бувъ се одинъ зъ тыхъ немногихъ письменныхъ вôйтôвъ, котрй принявши разъ на себе обовязокъ громадскій, сповняють єго щиро и совѣстно, маючи постôйно добро громады на оцѣ. Передъ огнемъ, черезъ котрый вôнъ пôйшовъ у гробъ ратуючи ближнього, украли єму злодѣѣ пару коней, хочь пок. Сѣрантъ и безъ того бувъ небогатый чоловѣкъ.

— **Самоубійство.** Въ Ряшевѣ застрѣлився ся дня 4 с. м. зъ револьверу въ готєли „Вікторія". Иванъ Ганъ, пôдофіциръ 55 баталіону краєвои обороны. Причины самоубійства не знати.

— **Довгій вѣкъ.** Въ Новôмъ Торзѣ померъ дня 3 с. м. селянинъ, Іосифъ Бобикъ проживши 105 лѣтъ. Мавъ двохъ сынôвъ и одну дочку, а зъ тыхъ жиє лише одинъ сынъ, що має вже 70 лѣтъ. Минувшого року пок. Іосифъ робивъ въ поли на ровнѣ зъ молодыми, ажь въ сѣмъ роцѣ утративъ бувъ память.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 12 жовтня. Король саскій выѣхавъ вчера о 9 год. вечеромъ поспѣшнымъ поѣздомъ до Дрездна.

Прага 12 жовтня. Число оглядаючихъ выставу дôйшло вчера до 2 и чверть міліона.

Софія 12 жовтня. „Свобода" оголосила письмо кн. Фердинанда, въ котрôмъ вôнъ каже, що приймає димісію Тончева и дякуючи єму за єго дѣяльность высказує надѣю, що вôнъ и дальше позôстане вѣрный князеви.

Деблінъ 12 жовтня. Вчера вôдбувъ ся похоронъ Парнеля. Рано зложено єго тѣло въ ратуши а по полудни о 3 год. розпочавъ ся походъ похоронный при такъ величезнôмъ здвизѣ народу, що тягнувъ ся цѣлу милю.

Поѣзды зелѣзничй.

Пôсля середно-европейского часу (Вôдъ 1 жовтня 1891).

До Львова приходятъ:	Поѣздъ поспѣшн.	Поѣздъ особовый	Поѣздъ особовый	Поѣздъ мѣшаный
Зъ Кракова	4·03	8·50	9·28	7·15
Зъ Пôдволочискъ	2·20	7·30		3·15
Зъ Пôдволочискъ на Пôдзамче	2·08	7·01		2·38
Зъ Коломыѣ, Саніславова и Гусятына		11·22		
Зъ Букарешту, Яссъ, Сучавы, Черновець, Гусятина и Станіславова	7·23	1·22		
Зъ Сучавы, Черновець, и Станіславова		6·17		
Зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.		3·10		
Зъ Сухои, Хирова Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя		8·31		
Зъ Пешту, Лавочного, Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станісл. и Стрыя.		11·12		
Зъ Сокаля и Белзця				3·46
Зъ Равы Рускои				7·50
Зô Львова ôдходятъ:				
До Кракова	2·28	4·15	7·20	8·30
До Пôдволочискъ	4·11		9·50	10·35
До Пôдволочискъ зъ Пôдзамча	4·22		10·15	11·05
До Станіславов и Коломыѣ		4·48		
До Сучавы, Черновець, Станіславова, Гусятина, Яссъ и Букарешту	8·40	9·48		
До Станіславова, Черновець. Яссъ и Букарешту		3·54		
До Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина Хирова и Сухои		7·48		
До Стрыя, Хирова, Сухои, и Станіславова		10·54		
До Стрыя, Станіславова, Нов. Санча, Гусятына, Ла- Лавочного, Пешту и Мункача		5·50		
До Белзця и Сокаля				8·49
До Равы Рускои				5·40

Коли часъ середно-европейскій показує 12 год., то єсть:

у Львовѣ 12·35 год. — у Вѣднѣ 12·06 год.
въ Чернôвцяхъ 12·45 „ — въ Празѣ 11·58 „
въ Пôдволочискахъ 12·44 „ — въ Будапештѣ 12·16 „

Примѣтка: Годины пôдчеркнени лінійкою означаютъ часъ нôчный вôдъ год. 6 вечеръ до год. 5 мін. 59 рано.

собѣ на земли також и такй лініи, якъ та бѣла ниточка, та называємо ихъ полуденниками и кажемо, що ихъ єсть 360 на земли.

Але идѣмъ дальше за нашимъ примѣромъ. Фуркало-земля не крутить ся на однôмъ мѣсци, але посуваєсь дальше. Чоловѣкъ-муха, доки дивить ся на землю, не може того змѣркувати; ажь коли пôднесе очи въ гору и споглянє на звѣзду-хлопця, заразъ то добачить. За першимъ разомъ видѣвъ вôнъ хлопця просто свѣчки; за другимъ разомъ, коли вôнъ знову обкрутивъ ся а заразомъ и посунувъ ся дальше, видить вже, що свѣчка нѣбы то вôдъ звѣзды-хлопця поступилась, а то анѣ свѣчка анѣ хлопець не рушались, лишь само фуркало-земля посунулась. Але чоловѣкъ муха на земли-барабольцѣ має и годинникъ. Въ саме полудне наставляє вôнъ годинникъ на 12 годину; при тôмъ уважає вôнъ и на те, що тогди стояло єго сонце-свѣчка якъ разъ проти звѣзды-хлопця. Єго земля-барабoлька обкрутилась теперь другій разъ доокола себе и вôнъ повиненъ бы мати теперь знову якъ разъ полудне т. є. 12 год. Та на годиннику и єсть 12 год., але на єго сонци ще нема. Вôнъ посунувъ ся за той часъ, що земля-барабoлька крутила ся, трошки й на передъ зъ нею, а сонце-свѣчка пôйшло нѣбы взадъ; вôнъ мусить теперь ще трошки больше обкрутити ся зъ землею, абы побачити сонце якъ разъ надъ собою; значить ся, у него буде сонѣчне полудне пôзнѣйше якъ єго годинникъ показує. Зъ того выходить, що той чоловѣкъ-муха не може нѣколи зрôвнати свого годинника зъ сонцемъ. Колижь вôнъ увидить звѣзду (въ нашôмъ примѣрѣ хлопця) и тогди наставить свôй годинникъ на 12 год., то коли єго земля ще разъ обкрутить ся и вôнъ знову за одну добу побачить звѣзду-хлопця, то на єго годиннику буде знову якъ разъ 12 година. Зъ того выходить, що земля обертаєсь доокола себе завсѣгды въ однаковôмъ часѣ. Той часъ, котрый потребує земля, абы вôдъ тои хвилѣ, коли чоловѣкъ-муха видить першій разъ звѣзду-хлопця, обкрутити ся доокола себе такъ, щобы вôнъ знову побачивъ ту саму звѣзду, называємо днемъ звѣздовымъ и єго дѣлимо на 24 звѣздовыхъ годинъ, а часъ численный пôсля якоись сталои звѣзды называємо часомъ звѣздовымъ. День звѣздовый єсть коротшій вôдъ сонѣчного дня (о 3 мін. и 56 и пôвъ секунды), значить ся, що земля обкручуєсь на нашъ звычайный (сонѣчный день) больше якъ разъ.

Пôйдѣмъ же теперь до звѣздарнѣ (обсерваторіи астрономічнои та оглянемо єи, якъ она выглядає и придивѣмъ ся, якъ въ нѣй звѣздарь (астрономъ) обчисляє єдино правдивый и природный часъ звѣздовый.

(Дальше буде).

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимає Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова, 14.*

Понеже новою уставою торговельно-промысловою строго заборонено домокружну продажь вещей церковныхъ обѣзджаючимъ по селахъ и мѣсточкахъ, всякй вещй церковнй, якъ фелоны, хоругвы и прч. спродавати, — проте поручає:

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.